

Zápis zo stretnutia

17.8.2023, IZPI

Zdieľajme svoje skúsenosti

alebo

Prenos skúseností z medzinárodných projektov do tvorby poľnohospodárskej politiky

Otvorenie, úvod

Podujatie spoluorganizované s IZPI a s podporou MPRV SR

Účastníci: verejná a štátna správa (MPRV, IZPI, MHSR); vzdelávanie, výskum; neziskový, súkromný sektor (prezenčná listina)

Program: Predstavenie programu Horizont Európa, prezentácie projektov s účasťou SK účastníkov, prezentácie zástupcov MPRV SR, IZPI a MH SR.

Hurtová (Národný kontaktný bod pre klaster 6: Poľnohospodárstvo, životné prostredie, prírodné zdroje a biohospodárstvo Programu Horizont Európa:

- Globálne výzvy & konkurencieschopnosť + výskumno-inovačné misie a partnerstvá
- Celosvetové výzvy
- Klaster 6: 7 destinácií
- Brokerage event v Bruseli, do 5.9. registrácia - grant na vycestovanie (1 000 eur), koná sa 27. – 28.9. informačný deň
- Európske partnerstvá: predtým ERANet Co-fund, základné konzorcium tvoria ministerstvá a financujúce organizácie – cieľom je pritiahnúť súkromný kapitál do výskumu a inovácií. Každé partnerstvo má vlastnú politiku, vlastnú stratégiu. Každý člen musí zabezpečiť spolufinancovanie.
- Misie, dohoda o pôde pre Európu – tvorba 100 živých laboratórií pre zdravšiu pôdu

Prezentácie projektov (linky na projekty sú v prezentáciách):

Co-Fresh – Inovácie v potravinových systémoch a budovanie ucelených potravinových hodnotových reťazcov (Blicklingová - BEC)

Climate Farm Demo – Budovanie európskej siete demonštračných fariem pre oblasť klimateckej zmeny (Ács – BEC)

CEE2ACT – Príprava národných stratégií pre biohospodárstvo vrátane budovania národných hubov (Šimová – BEC)

BIOEAST (synergie s CEE2ACT) – Budovanie národných stratégií pre obehové biohospodárstvo vrátane stratégie pre výskumné a inovačné aktivity (Peškovičová – NPPC)

ECOBREED – Zvyšovanie efektívnosti plodín pre ekologické poľnohospodárstvo prostredníctvom participatívneho šľachtenia plodín (synergie s Climate Farm Demo) - (Hauptvogel, NPPC)

EJP SOIL – Integrovaný systém pre udržateľný manažment pôd pri súčasnej zmene klímy (synergie s Misiou pre pôdu a zakladanie Living Labov) – (Sobocká, NPPC)

PoliRural – Politiky pre rozvoj vidieka vrátane vízie pre aktívnejší vidiek (Rural Pact, DIH Agri) – (Palková, SPU)

FOODRUS – Znižovanie plytvania potravinami prostredníctvom zavádzania obehových potravinových systémov (synergie s Co-FRESH) - (Palková, SPU)

Tools4CAP – Implementácia SP SPP a jej monitorovanie a hodnotenie (Palková, SPU)

EUROPE LAND – Udržateľné stratégie pre efektívne využívanie pôdy v krajine (Moravčíková, SPU)

NENUPHAR – Recyklácia živín (Moravčíková, SPU)

COMFOCUS – Veda zameraná na správanie sa spotrebiteľov potravín (Moravčíková, SPU)

CARINA – Udržateľné poľnohospodárske systémy a ich diverzifikácie (Bieliková, Pedal Consulting)

SOIL2Power – Ako využívať energiu z pôdy (Bieliková, Pedal Consulting)

ROBIN – Regionálne modely riadenia (Bieliková, Pedal Consulting)

eLTER – Dopady ľudských aktivít na ekosystémy (Izakovičová, UKE SAV)

SatZones – Identifikácia úrodových máp (Izakovičová, UKE SAV)

BIOLOC – integrácia znevýhodnených skupín obyvateľstva do biohospodárstva (Vrátny, BIC)

CIREVALC – Recyklácia potravinových zvyškov v celom hodnotovom reťazci (synergie s FOODRUS a Co-FRESH) (Vrátny, BIC)

DIH v priemysle - vrátane potravinárskeho priemyslu (Vrátny, BIC)

Zaujímavé myšlienky a námety na spoluprácu:

MPRV SR, Sekcia stratégií, analýz a prierezových činností (Kuric, Ondáková)

Základom SP SPP s prepojením na ostatné politiky (RIS3, politika pre vedu, výskum a inovácie, ...) Dialógy o pôde a vode – efektívny manažment vody a pôdy, zmiernenie následkov klimatickej zmeny - dobrý príklad participatívnej tvorby politiky pre pôdu a vodu

Sociálne poľnohospodárstvo ako súčasť Strategického plánu SPP

Link na EIP Focus Group v oblasti sociálneho poľnohospodárstva: https://eu-cap-network.ec.europa.eu/social-farming-and-innovations_en

Cestovná mapa pre obehové biohospodárstvo – prepojenie na BIOEASTsUP, CEE2ACT, Boost4BIOEAST

Účasť MPRV v európskych partnerstvách (Agroekológia, Agriculture of Data, Potravinové systémy, ...) a HEU projektoch (ModernAKIS, BIOEASTsUP, ...) – vzájomná podpora slovenských partnerov pri zapájaní sa do európskych projektov

Celoživotné vzdelávanie ako súčasť AKIS – prostredníctvom IZPI

Misia pre pôdu – ozdravenie pôdy v Európe a vybudovanie 100 Living Labs pre zdravú pôdu

Záujem o výstupy z pilotných projektov, dáta, pomoc pri poradenstve a prenose poznatkov

IZPI (Gudábová)

Koordinácia a riadenie AKIS a CAP NETWORK – nástroje na presadzovanie inovácií, poradenstva a vzdelávania v pôdohospodárstve – AKIS Steering Committee na národnej úrovni

Regionálne inovačné poradenské centrá (RIZPI)

Aké sú potreby a požiadavky ministerstva a ostatných slovenských partnerov na IZPI?

MPRV – Sekcia poľnohospodárstva (Škarbová)

Potreba spolupráce s odbornými vedecko-výskumnými organizáciami a akademickou sférou – ochrana rastlín, pest management, nová legislatíva v oblasti SUR (sustainable use regulation) – prípravky na ochranu rastlín

Vzdelávanie, demonštračné farmy – potreba presvedčiť farmárov o správnych postupoch

Biele plochy: EIP-AGRI Focus group na tzv. “biele plochy”

Link: https://eu-cap-network.ec.europa.eu/recovery-abandoned-agricultural-lands_en

IPP – Inštitút pôdohospodárskej politiky (Pokrivčák)

Potreba vedeckých (evidence-based, science-based) informácií, dát a údajov, štúdií, analýz, pilotných a dobrých príkladov overených v praxi = vytvoriť systém tvorby politiky (využiť (digitálnu) platformu AKIS (základ môže byť súčasné „Agroporadenstvo.sk“)

MPRV potrebuje od vedecko-výskumnej základne (ale aj poľnohospodárskej praxe!) „policy implications“ a skúsenosti zo zahraničia je potrebné aplikovať na Slovensko = najmä s ohľadom na hodnotenie 9 cieľov SP SPP

Sekcia Priamych platieb a rozvoja vidieka (Hanulíková)

AKIS – ako dôležitý nástroj pri zavádzaní a rozvoji inovácií v poľnohospodárstve

Prísľub zlepšenia implementácie EIP Operačných skupín 😊

MH SR (Augustini)

Potreba zdieľania údajov a informácií medzi rezortami

Absentuje reálna a kontinuálna implementácia dlhodobých stratégií najmä prostredníctvom medzirezortnej spolupráce na základe informácií a dát od akademickej a vedeckej komunity a pilotne overených praxou.

Pripravuje sa detailná stratégia hospodárskej politiky SR vrátane pôdohospodárstva

Postrehy z diskusie:

Peškovičová – potreba aktívneho prístupu všetkých aktérov k prezentáciám výsledkov (výskumník, úradník, farmár, ...)

Sobocká – zosumarizovať výsledky projektov zrozumiteľným jazykom

Bezák – identifikovať základné resp. podstatné informácie z projektov a urobiť sumár za Slovensko (výstupy, duplicita, chýbajúce info, ...)

Pokrivčák – zverejňovanie vedeckých výsledkov projektov v médiách dokáže mať významný vplyv na tvorbu politik

Moravčíková – vedeckí pracovníci a ich organizácie sú motivovaní uverejňovať karentované publikácie, ale väčšina cieľových skupín potrebuje dostávať informácie v pre nich zrozumiteľnej forme

Palková – vytvoriť otvorenú, jasne a jednoducho štruktúrovanú platformu (na IZPI) na zverejňovanie výsledkov projektov (zdroje: newsletter, factsheets, SoMe, WP na komunikáciu a šírenie výsledkov)

Návrhy a námety na budúce aktivity:

Vytvoriť systém (prípadne využiť existujúcu štruktúru: napr. Steering Committee AKIS, EIP Tematická skupina, ...), t.j. stálu pracovnú skupinu pre AKIS a inovácie, ktorá sa stretne 2-4x za rok s cieľom identifikovať potreby, témy, nedostatky, atď. v oblasti inovácií a tvorby politík a realizáciou rôznych typov aktivít (konferencia, seminár, workshop, návšteva farmy, match-making, ad hoc pracovná skupina, ...) navrhovať konkrétne riešenia. MPRV môže zastávať funkciu odborného garanta, IZPI je vhodné na celkovú koordináciu a riadenie a zástupcovia výskumu a praxe môžu prostredníctvom európskych projektov organizovať jednotlivé aktivity vrátane ich financovania.

Iniciovať **vytvorenie Národného Hubu pre obehové biohospodárstvo** prostredníctvom spolupráce a koordinácie existujúcich projektov s tvoriacou sa Cestovnou mapou pre biohospodárstvo riadenou MPRV SR. Zorganizovať prvé stretnutie kľúčových partnerov Národného hubu (MPRV, NPPC, BEC).

Iniciovať stretnutie k **budovaniu siete demonštračných fariem na Slovensku** s podporou projektu Climate Farm Demo. Pozvať českého zástupcu so skúsenosťami pri budovaní demonštračných fariem v ČR – jeseň 2023 (BEC v spolupráci s relevantnými zástupcami MPRV a IZPI).

V rámci AKIS platformy (digitálnej) je dôležité zverejňovanie výsledkov, záverov a výstupov projektov / analýz/ štúdií. **Vytvoriť databázu o európskych projektoch** so slovenskou účasťou s prepojením na európsku databázu **CORDIS** resp. **HORIZON Dashboard** (prediskutovať možnosti s Národným kontaktným bodom pre HORIZONT Európa). V oblasti pôdohospodárstva sa v súčasnosti realizuje projekt **FARMBOOK**, ktorý bude slúžiť na vyhľadávanie a zdieľanie výsledkov európskych projektov.

V tejto súvislosti pripraviť „registračný“ formulár, kde by realizátor projektu vkladal základné alebo požadované informácie o projekte a údaje by sa zbierali v jednej databáze.

Aktívnejšia a cielenejšia spolupráca s relevantnými médiami ohľadom výstupov a výsledkov európskych projektov.

Efektívnejšie využívanie technickej pomoci Strategického plánu SPP na nastavovanie, ale aj meranie, monitorovanie a hodnotenie SP SPP.